

A Szovjetunióban szerdán Föld körüli pályára juttatták a Kozmosz—115 jelzésű mesterséges holdat.

A szputnyikon elhelyezett tudományos berendezés segítségével folytatni kívánják a TASZSZ által 1962. március 16-án bejelentett űrkutatási program megvalósítását.

A szputnyik kijutott pályájára, amelynek jellemző adatai:

Kezdeti keringési idő 89,3 perc, a pálya legnagyobb távolsága a Földtől (apogeum) 294 kilométer, legkisebb távolsága (perigeum) 190 kilométer, a pálya síkjának az egyenlítő síkjával bezárt hajlásszöge 65 fok.

A tudományos műszerek mellett a szputnyikon elhelyeztek egy rádióadó-készüléket, amely a 19,995 mhz frekvencián dolgozik, rádióberendezést a pályaelemek pontos mérésére, rádió-távközlési berendezést, amely a Földre juttatja a műszerek által szerzett adatokat.

KTSZ-dolgozók Vietnámért

Szegeden az utóbbi hetekben a vállalatok, üzemek és intézmények után egyre több ktsz-ben tartanak rendkívüli műszakokat a szabadságáért harcoló vietnami nép megsegítésére. A múlt héten a szegedi Női Szabó Ktsz-nél tartottak különműszakot, vasárnap és a hét elején pedig a szegedi Szerszámkovács Ktsz. négy üzemen részben közel 100-an vettek részt négyórás, rendkívüli műszakban. A Szerszámkovács Ktsz. dolgozói teljes munkabérüket — 3 ezer forintot — a vietnami nép megsegítésére küldték el.

Nevelés és népművelés

Befejeződött a szegedi tájértekeztet

Tegnap befejeződött Szegeden az a háromnapos tájértekeztet, amelyen négy megye — Bács-Kiskun, Békés, Baranya és Csongrád —, valamint Szeged város művelődésügyiének vezetői, irányítói, népművelési szakemberek megvitatták a politikai-ideológiai nevelés helyzetét, s megbeszélték a legközelebbi, legfontosabb feladatokat.

A tanácskozáson felszólalók egyöntetűen hangsúlyozták, hogy a népművelésben

fokozni kell az ideológiai-világnézeti tartalom hatékonyságát,

hogy az az eddiginél hatékonyabban járuljon hozzá az emberek tudatának alakításához, a szocialista emberi tulajdonságok megszilárdulásához. Mint a felszólalók is kiemelték, egész népünket meg kell tanítanunk szocialista módon élni, dolgozni és gondolkodni, s ebben a népművelésnek is megvan a maga nagyon fontos és jelentékeny szerepe.

Ezzel kapcsolatban hangsúlyozták a felszólalók a **vitaszellem és vitakészség fokozásának fontosságát.**

Az ellenséges nézetek, felfogások és elképzelések ellen a népművelés eszközeivel és módjaival is bátran és következetesen harcolnunk kell. Nemcsak azért, mert a megélénkült idegenforgalom az eszmék importját is magával hozza, s ezek szélesebb körben is elterjedhetnek, hanem — mint Csenke László, a Csongrád megyei tanács művelődésügyi osztályának csoportvezetője vitaindító előadásában kiemelte — **saját helyzetünk miatt is.** Csongrád megyében például

Új iskola a Béke utcában

Megváltozott a Juhász Gyula általános iskola címe. Új otthona a nemrég elkészült Béke utcai 16 tantermes iskolaépület. A költözködés után hamarosan a szokott mederbe került a tanítás-tanulás munkája, a kényelmes, korszerű körülmények örömei azonban — akárcsak néhány apróbb-nagyobb bosszúsága — állandónak bizonyultak.

Jó építészeti megoldások

Az új iskolát Tarnai László, a Szegedi Tervező Vállalat mérnöke egyedileg tervezte, mivel 16 tantermes iskolára nincs tipusterv. Természetesen a különböző építési normák, előírások ilyenkor is kötelezők. A kivitelezést a Csongrád megyei Építőipari Vállalat végezte mintegy 8,5 millió forint beruházási összegből. A kétemeletes épületben a tantermeken kívül melegítő konyha, tanulószobának is átalakítható étkező, előadóterem, négy műhelyterem, szertárak és a csatlakozó szárny-épületben tornaterem található.

Ami a tervezést illeti, az épület igen jó megjelenésű, nemcsak az utcára, az udvar felé is. Ezen az oldalon a földszint nyitott, s illymódan a négy oldalról közrezárt belső udvarról ki lehet tekinteni a külsőre. A kivitelezés is általában jó minőségű. Kár, hogy még a módosított határidővel is elkészek az építők, úgyhogy a műszaki átadásra a tanév kezdés közepén, februárban kerülhetett csak sor.

Kavicsal vagy nélkül?

Azt tartja a mondás, hogy nincsen kanál csörgés nélkül. Bármennyire is szép, bármennyire is jó az új iskola, azért találni benne hibát, kifogásolni valót. Amikor például a pedagógusok megtudták, hogy a terv szerint gyöngykvavicsal fogják felszórni az udvart, tiltakoztak: nem való az iskolaudvarba, mert balesetveszélyes.

Különböztetés kevés a hely, inkább sportpályát kell építeni, azzal jobban hasznosítható. Az említett belső udvart cementlapokkal rakták ki, 10—15 centis közeibe pedig fűmagot vetettek. Félő, hogy a fű majd kikopik, hiszen gyerekek ugrálnak rajta, s azután nagyon csúnya látvány lesz.

Panasz hangzott el arról is, hogy nincs hová összehozni az iskola valamennyi tanulóját. Nyáron a belső udvar megfelel ünnepélyek rendezésére, de télen nincs alkalmas helyiség. A tornaterem parkettos — szűk is —, oda bűn lenne cipővel bemenni. Azután: ruhatár helyett a folyosók falába mélyesztett, tolaajtos szekrények vannak. Ajtaikon nincs zár, belül hiányzik a fogas.

Jobb együttműködéssel

Gyöngykvavics nem lesz. Igaz, az alvállalkozó Városgazdálkodási Vállalat már megrendelte, de szerencsére még nem terítette fel, elhasználhatják a városi parkok útjainak borítására. A cementlapok között a fű már kisarjad, ezen egyelőre nem lehet segíteni. Disztermet sem varázsolhat már elő senki: a nyolc és fél millió nagy pénz, de minden nem „fér bele.” Nagyon baj, hogy a tornaterem kicsi, mert bár az építési norma ezt a méretet szabja meg, érdemes lett volna gondolkodni rajta,

Megkezdtek a rizsvetést

Csongrád megye legnagyobb rizstermelő gazdaságai közé tartozik a Szegedi Felszabadulás Termelőszövetkezet. Az algyői határban a gondosan előkészített talajú kalickákba — ahonnan a belvizek éppen hogy csak levonultak — megkezdtek a vetést. Négyezer negyven holdon termelnek vízi gabonát, elsősorban Dunghon

mint „tágitátnak” ki. Végülis egyetlen szegedi új iskola tornaterme sem alkalmas sportolási célokra! És a ruhás szekrények? Sajnos a ruhák tárolására nem találtak még a szakemberek megfelelő megoldást. A tantermek falain elhelyezett fogasok már csak a régi iskolákban láthatók. A ruhatári rendszer megvalósításához helyiség kell és ruhatáros. Maradt a faliszekrény. Nem megoldásként, csak szükséges rosszsnak. A fogas persze azért ott lehetne benne!

Ismételt hangsúlyozni kell: A Béke utcai új iskola jó és szép, a felsorolt hiányosságok ennek a megállapításnak nem mondanak ellent. Viszont tanulságul feltétlen felhasználhatók. A beruházás célját, s részben megoldását is a beruházó határozta meg, az elkészült tervek is bemutatják neki. A városi tanács terv-, illetve művelődésügyi osztálya tehát idejében — még az építkezés megkezdése előtt — korrigálhatná az esetleges hibákat, s akkor nem kellene „utánuk löni”, amikor már késő.

Az MSZMP Központi Bizottságának 1964. februárjában kelt, építőiparról szóló határozata a beruházók, a tervezők és a kivitelezők közös feladatát tűzte ki a gazdaságos, korszerű, de takarékos építkezést. Az együttműködésre kellene nagyobb gondot fordítani!

Fehér Kálmán

shalit, amely kiváló minőségű, nagyszemű terméssű. A közös gazdaságban — a tavalyihoz hasonlóan — repülőgépekről végzik majd a rizstablák vízi gyomnövényeinek vegyszeres kiirtását. A szövetkezetben befejeződött a borsó vetése. Négy-száz holdra kötötték szerződést a Szegedi Konzervgyárral, s a tervek szerint hatvan vagon kifejtett zsenge borsót küldenek az üzemnek. A fejtést a tsz-ben végzik meg géppel, s a visszamaradó borsó héját silótakarmány készítésére használják fel.

Vizsga — határvédelemből

— Kik a határsértők általában? — hangzik a kérdés. A karéjban álló fiatalok közül többen jelentkeznek. Kiss István válaszol:

— Csempészek, kémek, disszidensek. Ez utóbbiak között jellemző típusok: a közönséges bűnözők, a kalandvágyók, a szerelmi csalódottak.

Magabiztosan

S folyik a szó még sok érdekes dologról a határvédelemből általános alapelvivel kapcsolatban. Majd gyakorlati bemutatók következnek: hogyan hajtják végre egy-egy határszakasz lezárását, miként kutatnak határsértőket után, s a fiúk, az MHS domaszéki alapszervezete határvédelmi előkészítésben résztvevő tagjai — ha nem is teljesen katonás pontossággal —, de magabiztosan felelgetnek a kérdésekre, és lelkesen hajtják végre a feladatokat.

Császár István, a helybeli MHS alapszervezet elnöke — maga is fiatalember — Vattai Sándor határvédelmi közösen vizsgáztatja a harminchét katonai sorköteles fiatalot. Ők tájékoztatnak arról, hogy ősz óta folyik az előképzés.

— Első ízben szerveztük meg itt ezt a tanfolyamot, amelyen katonának képzülő fiatalokat az eddigi általános honvédelmi ismeretek helyett, illetve ezek mellett speciális tudnivalókra is felkészítjük. Itt az országhatár mellett életet a határ-

Kölcsönösség

Beszélgetünk a mechanizmusról, elég gyakran és elég sokat. Különböző helyeken és alkalmakkor, az üzemen, a presszóban, a családi körben és a futballpályán is. Egyik ismerősöm, B. János kőműves szakmunkás így fejtegette nézeteit a mechanizmusról: éppen ideje volt már, hogy itt-ott rendezzék a dolgokat, de különösen a fizetések aránytalanságait, „hiszen mindenkinek egy gyomra van, akármilyen is a mechanizmus” — nézett rám kérdően, hogy vajon igazat adok-e jól hangzó érvelésének.

Nem akartam firtatni a gyomor filozófiát, tudtam, hogy ő sem gondolja ezt komolyan, de visszakérdeztem. Azon az építkezésen, ahol B. János is dolgozik, vajon mindenki egyformán „húz”, egyforma minőségű munkát végez? A kérdés egyáltalán nem lepte meg, sőt gyorsan reagált: „Le is vágnám a kezem, ha úgy állna benne a fandi, mint a... de nem mondom a nevét, nem akarok senkit megsérteni.” Már is egyetértettünk abban, hogy aki többet ad a társadalomnak, az többet is érdemel a társadalomtól. S ezt az érdemet elsősorban a fizetéssel lehet mérni, nem pedig a gyomor befogadóképességével.

E kölcsönösségi viszonyban fontos az arányosság. Mert így igazságos és így korrekt. A gyomor elmélet alhumánusmot takar, s aki hirdeti, az is gyorsan eláll tőle a konkrét esetek kapcsán. Nemrégiben bérrendezések zajlottak le az üzemekben. Fültanúja voltam a következő esetnek. Orbéert emeltek a karbantartó lakatosoknál. A művezető harcolt az igazgató előtt, hogy mind a három emberének egyformán adják meg az ötven filléres javítást.

— Milyen alapon? — kérdezte az igazgató.

— Egyforma gyomra van mindnek — válaszolta a művezető. A vita során azonban váratlan fordulat történt. Ha mind a háromnak nem adják meg az ötven filléres javítást, — egyezkedett a művezető — akkor X-et helyez-zék el tőle, és adják oda Y szakmunkást a csoportjába. Mivel „a hideg is futkos a hátán, ha X a kényes gépeket javítja”.

Végül megállapodtak, hogy X ezúttal nem kap órabért emelést, de társai, akikre mindig lehet számítani a kényes gépek mellett, azok kapnak és valamivel többet a tervezettnél. Mert ez így igazságos és így korrekt. Akinek magasabb a szakképzettsége, s ezen felül még kiválóan is dolgozik, az valamivel többet is érdemel, mint aki elhanyagolja ismereteinek bővítését, munkáját gyengén végzi. Általános tapasztalat, hogy az üzemi munkások érzékenyen reagálnak mindenféle igazságtalan megkülönböztetésre, különösképpen ha a keresetben is jelentkezik a különbség. Ilyenkor nincs pardon, az évek óta mellettük dolgozónak is megmondják, hogy mit érdemel, mennyit ér a munkája. Az egyik vasaló brigád a ruhagyárban arról beszélgetett, hogy nem mindenki képes az összes munkafázisban dolgozni. Olyan vállalat irtak a naplójukba, hogy a brigád tagjai elsajátítanak minden munkafolyamatot, s ha betegség, vagy szabadság úgy kívánja, helyt állnak a hiányzó társ helyett is.

Azonban itt szóba került az anyagi érdekelttség. Ha csak egy, esetleg két munkafázishoz ért valaki, ugyanazt a bért kapja, mint az aki négy-öt munkafolyamatot is bátrán érvényre juttatniuk, a fizetés emelésekor, a prémizálásakor és minden esetben, amikor honorálják a végzett munkát. Nem szabad félni és nem szabad „bele esni” az egy gyomor elmélet alhumánusába.

GAZDAGH ISTVÁN

Visszakanyarodva B. János ismerősöm véleményéhez: az „új mechanizmus” még úgy sem ad egyenlőségre, mint a régebbi, vagy a mai. A mindenkinek munkája szerint elv érvényes és kell, hogy a legtisztábbban, legigazságosabban érvényesüljön a mi adott körülményeink között. Még egyszer: aki többet ad a társadalomnak, az többet is érdemel a társadalomtól.

Persze a kölcsönösség és az e viszonyban szükséges arányosság önmagától nem érvényesül. A vezetőknek kell bátran érvényre juttatniuk, a fizetés emelésekor, a prémizálásakor és minden esetben, amikor honorálják a végzett munkát. Nem szabad félni és nem szabad „bele esni” az egy gyomor elmélet alhumánusába.

GAZDAGH ISTVÁN

védelmi alapismeretekre tanítjuk meg. Így bevonulásuk után már könnyebben elsajátítják a katonai kiképzés anyagát.

Sikeres előképzés

— Tetszik is a fiúknak, hiszen érdekes a téma s az előképző tanfolyam ideje alatt volt alkalmuk megismerkedni a helyszínnel is, ahol határvédelmi szolgálat van. Itt tapasztalhatták például, hogy mi a jelentősége a távbecslésnek. Sőtétben egy-egy zőré vagy felvillanó fény távolságát megállapítani nem könnyű, sok gyakorlatot igényel, de fontos, mert lényegesen befolyásolja az intézkedés eredményességét.

Egy másik csoportban löképzésről folyik a szó. Mindenki kihúzott egy kérdést, időt kap annak kidolgozására, azután a választ szemléltető eszközök segítségével adja meg. Papp József, Se-

bők András, Bogár János, Tandari Rudolf és a többiek mind alapsan megmagyarázták a lövést, a célzást, a röppályát, a kispuska részeit, s mindebből látszik, a vasárnaponkénti több órás foglalkozások hónapokon át nem voltak haszontalanok, megvan az eredményük.

Közös öröm

— Igen, mindannyian örülünk munkánk sikerének — mondja Császár István. — Ugyanis a község vezetői valamennyien szívügyüknek tekintették a fiatalok előképzését. Politikai tárgyú előadásokat a községi pártszervezet titkára és a tanácselnök, polgári védelmi oktatást pedig a községi védőnő tartott tanfolyamunkon, s most a vizsgán mi is együtt izgultunk hallgatóinkkal: elértük-e a célt?

Az eredmény azt bizonyítja, hogy igen.

K. J.

Mi van a számok mögött?

A járási tanácsnál a községben teljesítettek. Forráskútban készült el a község rangsorolása az 1965-ben végzett társadalmi munkák alapján. Listavezetők a tiszaszegietiek és a kübekháziak, 145,60 illetve 140,21 forint értékű egy lakosra jutó társadalmi munkájukkal. Tízennyi községben jut 20 forintnál több értékű munka egy lakosra, 20 és 10 forint között pedig tizenegy

községben teljesítettek. Forráskútban, Rőszlén, Ásotthalmon, Sándorfalván és Pusztaszeren azonban még a tíz forintnyi átlagot sem érték el. Pusztaszer 3 forint 60 fillér értékű egy lakosra jutó társadalmi munkájával éppen a tíz forintot, mint Tiszaszeget a 145 forintjával, csak az előjelben van lényeges különbség. S e számok kicsit a tanácsok és a lakosság kapcsolatairól is vallanak.